

University of Groningen

Identiteitskonflikten in de adolescentie

Graafsma, Tobias Leo Gerardus

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1975

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Graafsma, T. L. G. (1975). *Identiteitskonflikten in de adolescentie*. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Samenvatting

Deze studie bestaat uit drie gedeelten. In het eerste deel is het begrip identiteit onderzocht naar zijn betekenis. Het werd omschreven als een subjectief gevoel van bij voortduring dezelfde persoon te zijn ondanks wisselende situaties en gekenmerkt door stadia van ontwikkeling. Vervolgens werd ingegaan op een toestand van identiteitsverwarring. Die bleek aanwezig indien het niet mogelijk was te komen tot een gevoel van identiteit. Er kwam een aantal omstandigheden ter sprake die belangrijk werden geacht in verband met identiteitsverwarring.

Ingegaan werd op mogelijkheden identiteitsverwarring af te wenden. Met name de keuzen voor 'totalistische' vormen van identiteit kwamen aan de orde. Daarna werd identiteit in verband gebracht met de adolescentie als levensfase; de fase waarin vorming van identiteit zowel voor de jonge mens als voor de samenleving van groot belang is. In dit verband onderzochten we de samenhang tussen de aard van de adolescentie en omstandigheden in de samenleving.

De in het eerste deel uiteengezette theorie diende als basis van het tweede deel van de studie. Dit deel bevat het exploratief en het toetsend onderzoek.

Het exploratief onderzoek betrof een aantal interviews met adolescenten die zich om advies hadden gewend tot het Jongeren Advies Centrum te Groningen. De methode van onderzoek werd beschreven. Het aangebrachte onderscheid tussen een toestand van identiteitsverwarring en een toestand van identiteitsmoratorium ('speelruimte') leidde tot de bespreking van twee groepen adolescenten. We bespraken hoe adolescenten in een toestand van identiteitsverwarring en adolescenten in een psycho-sociaal moratorium, zochten naar het bepalen van identiteit. Gesproken werd van het voorkomen van identiteitskonflikten met betrekking tot het afwegen van een gevoel van initiatief in verhouding tot een psycho-sociale passiviteit. Dat leidde tot de veronderstelling dat het bestaan van konflikten in de relatie van deze adolescenten met hun vaders de vorming van iden-

titeit belemmert. Voorts veronderstelden we enige verschillen in identiteitsconflicten tussen adolescenten in een toestand van verwarring en adolescenten in een toestand van moratorium.

Daarna volgde de toetsing van deze veronderstellingen. Een andere groep cliënten van het Jongeren Advies Centrum te Groningen werd vergeleken met een groep adolescenten in een vakantiecentrum. Zij kregen allen drie vragenlijsten voorgelegd. De Ego Identity Scale (EIS) gold als maat voor identiteit en identiteitsaspecten. De Bronfenbrenner Parental Behavior Questionnaire (BPB) was opgenomen voor het onderzoek van de relatie van deze jongeren met hun vaders. Daarnaast werd de Nederlandse Persoonlijkheids Vragenlijst (NPV) gebruikt. Dit instrument diende voor het onderzoek naar de betekenis van de begrippen die in de andere vragenlijsten voorkwamen en waarvan in de Nederlandse vertaling weinig bekend was. Voor de groep cliënten van het Jongeren Advies Centrum was de onderzoekssituatie uitgebreid met een interview dat betrekking had op de identiteitsstatus en op mogelijke patronen in de relatie met de ouders, met name in de relatie met de vader.

Gebruik werd gemaakt van het Identity Status Interview dat Marcia ontwierp en van de gegevens uit het exploratief onderzoek die betrekking hadden op de relatie met de ouders.

Het toetsend onderzoek bevestigde de veronderstellingen dat identiteitsconflicten tenminste betrekking hadden op conflicten in verband met de ontwikkeling van doelgericht initiatief en de ontwikkeling van trouw en intimiteit. Voorts bevestigde het toetsend onderzoek onder meer dat kon worden gesproken van (oorspronkelijk) sociale conflicten in de relatie met de vader. Verder werd er in gegaan op de samenhang tussen de gebruikte vragenlijsten.

De vergelijking van de EIS met de NPV wees uit dat tussen beide een samenhang bestond, waarbij met name de Neuroticisme-schaal van de NPV vrij sterk verband bleek te houden met enkele schalen van de EIS.

In de discussie over de gevonden resultaten kwam naar voren dat met de EIS en de BPB meer onderzoek gewenst is en dat voorzichtigheid is geboden bij de interpretatie van de resultaten.

Het derde deel van de studie tenslotte bevatte een terugblik en een blik vooruit. Ingegaan werd op wat viel te leren uit de gebruikte theorie en uit de verkregen resultaten.

Besproken werd voorts de betekenis van de relatie met de vader voor de identiteitsontwikkeling van jongeren. In dat verband kwam de 'vaderloosheid' in de samenleving en de mogelijke gevolgen daarvan ter sprake. We veronderstelden dat vanuit drie kanten aan het 'vader-gezag' werd getornd: vanuit de jonge generatie, vanuit de emancipatie-beweging van de vrouw en vanuit de ontwikkelingen in wetenschap en techniek die gezag meer aan de 'deskundige' dan aan de vader lijken toe te kennen.

Aan de orde kwam vervolgens nogmaals het verband tussen adolescentie en identiteit aan de hand van de vraag, waarom juist bepaalde adolescenten kampten met identiteitskonflikten.

Ter afsluiting van de studie volgden enige opmerkingen die betrekking hadden op de bruikbaarheid en de waarde van het begrip identiteit. Gezegd werd dat identiteit een bruikbaar begrip is in onderzoek naar en inzicht in de psycho-sociale leefwereld van jonge mensen.